

selvfølgelig, at Statsgarantien ikke bliver saa farlig, naar det kun drejer sig om 600,000 Kr. som, naar det drejer sig om 700,000 Kr., men min Anke mod hele denne Ordning har slet ikke været den, at der i Virkeligheden skulde være saa stor Risiko for Staten ved at garantere den 2den Prioritet. Enten den er 700,000 eller 600,000 Kr., tror jeg ikke, at den direkte Risiko for Staten vil være stor. Naar jeg ikke har kunnet være med dertil, er det af en helt anden Grund. Det er, som jeg tillod mig at udvikle ved 2den Behandling, fordi man ved dette Forslag lader Staten indtage en helt anden Stilling til Latinskolevæsenet i Kjøbenhavn, end den hidtil har indtaget, det er, fordi man lader Staten blande sig ind i de kjøbenhavnske Latinskolors indbyrdes Konkurrence, og dette Forhold forandres slet ikke ved denne Forandring, der nu foreslaas, tværtimod. Mig forekommer det, at det, at man kan nøjes med en Garanti paa 600,000 Kr. — og jeg er overbevist om, at man kunde have nøjedes med mindre end 600,000 Kr. — netop allerbedst viser, at det i Virkeligheden ikke er denne Garanti for Laanet, der er Hovedsagen. Hovedsagen for de 8 Latinskoler er, at Staten træder i et særegent Forhold til dem, at Staten sætter sit Stempel paa dem og garanterer for dem, saaledes at de faa en ganske anden Stilling i Konkurrencen med de andre Latinskoler her i Kjøbenhavn, end de hidtil have haft. Den ærede Ordfører glemte at gøre opmærksom paa noget, der ikke er af ringe Vægt. Det, der er Tale om, er ikke blot, at Staten skal garantere disse Skolors 2den Prioritet, men at Staten skal garantere hele Institutionen, at Staten, derved at denne Anmærkning sættes ind paa Finansloven, skal give Stødet til, at Institutionen oprettes, og at Staten derefter, som det i Institutionens Fundats er slaaet fast, skal udnævne Bestyrerne for disse Skoler og bestemme, om der inden for Institutionen skal nedlægges nogle af Skolorne eller muligvis oprettes flere Skoler. Det vil med andre Ord sige, at Staten træder i et Forhold til disse Latinskoler, der er aldeles forskelligt fra det Forhold, den staar i til alle de andre private Latinskoler her i Landet, og at den skal yde dem en ganske særlig Garanti baade i Penge og i moralsk Henseende. Man har bebrejdet mig, at jeg ved 2den Behandling saa stærkt fremdrog dette, at man her forlanger, at vi skulle blande os i et Konkurrencespørgsmaal. Man har sagt, at det var mig, der

fremdrog dette Konkurrencehensyn. Men det beror paa en Misforstaaelse. Det ligger i, at man ikke har fulgt denne Sags Udvikling. Forholdet er det, at for nogle Aar siden søgte Latinskolornes Bestyrelser om Statsunderstøttelse til deres Skoler. Et Aarstid eller to efter søgte Lærerne om Tilskud til Lærerlønnings og til Pension, men fra Ministeriets Side svarede man: Saa længe I ere indbyrdes konkurrerende Skoler, kunne I ikke vente noget Tilskud eller nogen Støtte fra Staten. Først naar den indbyrdes Konkurrence ophører, kan Staten træde til. Derefter blev der under Forsæde af en af Ministeriets Embedsmænd, Departementschef Asmussen, nedsat en Kommission for at udarbejde Regler for en Institution, der kunde samle de kjøbenhavnske Latinskoler saaledes, at man kom bort fra den indbyrdes Konkurrence. Paa dette Grundlag har hele Arbejdet hvilet. Man fik ikke alle de kjøbenhavnske Latinskoler med, kun godt Halvdelen af dem; de andre bleve staaende udenfor, og der blev altsaa fremdeles Konkurrence mellem den Institution, der nu paatænkes oprettet, og de udenforstaaende Skoler, men man ventede, at man efterhaanden kunde opheve denne Konkurrence ved at tvinge de andre bestaaende Skoler ind under Institutionen og ved at forhindre Oprettelsen af ny. Man var bange for, at der, naar Skolepengene bleve forhøjede, skulde komme ny Latinskoler, og, som der staar i Anmærkningen: „Hvis der ved Siden af Institutionen efter en enkelt Mands Initiativ til enhver Tid kunde opstaa saa mange ny Skoler, det skal være, vil Konkurrencen bevirke, at Institutionen bliver økonomisk usikker paa samme Maade som den enkelte Skole, og det, der søges opnaaet ved dens Oprettelse, vil da fuldstændigt glippe. Den Resignation, der paa mange Maader kræves for at gaa med til en ny Ordning som denne, vil uden denne Garanti være meningsløs. Institutionen kan i saa Fald ikke oprettes.“ Derfor stillede man det „uafviselige“ Vilkaar, at naar man skulde have denne Institution oprettet med Statens Garanti, skulde Ministeren love, at der ikke i det mindste i de første 10 Aar maatte oprettes nogen ny Latinskole i Kjøbenhavn uden for Institutionen. Det viste sig, at det vakte Modstand i Folketinget, og saa frafaldt man dette „uafviselige“ Vilkaar i *Formen*. Nu slog man sig til Taals med, at man i *Realiteten* kunde opnaa den samme Garanti paa anden Maade. Man kunde gennem Lærernes Fagforening forhindre Oprettelse af ny Latinskoler der-